

Dossier Markttoegang en Fytosanitair beleid

Markttoegang als cruciale factor voor exporterende sector

Nederland is groot in de productie en handel van zaden en jonge planten en staat in de top drie van exporterende landen wereldwijd. In 2018 was de totale Nederlandse exportwaarde van plantaardig uitgangsmateriaal¹ ruim 3,1 miljard euro². Daarin zijn licentiebedragen niet meegenomen. Voor zaden is het Nederlandse aandeel ongeveer 17% van de gehele wereldmarkt. Voor groentezaden ligt dit aandeel nog veel hoger, 38% van alle groentezaden die in 2017 wereldwijd werden verhandeld, werden geëxporteerd vanuit Nederland³. Ook voor poot aardappelen, bloemzaden, gras- en

vlaszaad en sierteelt jonge planten speelt Nederland een hoofdrol op het wereldtoneel. De handel in zaden en jonge planten levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse en wereld-economie.

Nederland dankt de sterke exportpositie aan de voortdurende productinnovatie, nieuwe rassen, hoge kwaliteit van zaden en planten en een goede logistiek. Het openen van nieuwe markten en het behouden van de bestaande, is voor de sector van cruciaal belang om deze koppositie te kunnen behouden en verder te versterken.

Sector opereert internationaal

De Nederlandse sector zaden en jonge planten heeft een zeer sterk internationaal karakter. Schaalvergroting en internationalisering van bedrijven in deze sector is een tendens die onverminderd doorzet. Re-export is het gangbare businessmodel voor groentezaden en deels voor uitgangsmateriaal van sierteelt. Naast veredeling en productie in Nederland wordt het uitgangsmateriaal wereldwijd geproduceerd. Zaadbedrijven hebben veredelingsprogramma's in verschillende landen om te voldoen aan de specifieke eisen van die landen. Zaad- of stekproductie vindt plaats in specifieke derde landen met de gewenste klimaatomstandigheden en lage ziektedruk. De meeste zaden en stekken komen vervolgens terug naar logistieke hubs in Nederland waar schoning, kwaliteitscontrole en eventuele behandeling en verpakking plaatsvindt. Daarna wordt het hoogkwalitatieve uitgangsmateriaal geëxporteerd naar professionele telers wereldwijd. Zo speelt Nederland een sleutelrol in de (re)export van zaden en jonge planten.

Markttoegang is cruciale factor

Het is voor de sector dan ook van groot belang dat de toegang tot buitenlandse markten soepel verloopt evenals de import en interne handel in de Europese Unie. Markttoegang wordt vaak bemoeilijkt door de fytosanitaire regelgeving van importerende landen. Importerende landen willen zich beschermen tegen mogelijke binnenkomst van schadelijke organismen, zoals in internationale verdragen is vastgelegd. Dit doen zij onder andere door het stellen van importeisen en het uitvoeren van controles. Naast fytosanitaire beperkingen kunnen ook rassenregistratie, certificering en additionele importeisen de toegang tot markten belemmeren. Omdat ieder land zijn eigen importeisen stelt, is het voor de exporterende bedrijven een uitdaging om aan al deze verschillende eisen te voldoen. Door de verdere internationalisering van de bedrijven, de groeiende export en ook de toenemende complexiteit van fytosanitaire- en overige importeisen van derde landen wordt deze uitdaging steeds groter.

Sterke NPPO

Inzet op het openen en behouden van markten is cruciaal voor het blijvende succes van de sector. Omdat fytosani-

taire markttoegang een aangelegenheid is tussen overheden, die is vastgelegd in IPPC⁴, is een sterke inzet van onze overheid nodig. In dit geval van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de Landbouwraden en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) in de rol van NPPO (National Plant Protection Organization) en voor technisch-wetenschappelijke ondersteuning.

Inzet gericht op de ontwikkeling en implementatie van internationale standaarden, op feiten gebaseerde importeisen en keuzemogelijkheden om aan de verschillende importeisen te voldoen, is blijvend noodzakelijk. Ook voor het openen van nieuwe markten, vaak voorafgegaan door een langdurige risicoanalyse door het importerend land, zijn contacten van de Nederlandse overheid met een derde land cruciaal.

Het is belangrijk dat de NVWA en het ministerie van LNV voor deze belangrijke taken beschikken over voldoende capaciteit en inhoudelijke kennis.

Een verantwoordelijk bedrijfsleven

De sector is verantwoordelijk voor de gezondheid van het uitgangsmateriaal en heeft er vanuit haar leveranciersrol alle belang bij om introductie en verspreiding van schadelijke organismen te voorkomen. De bedrijven maken gebruik van geavanceerde kwaliteitscontrolesystemen waarin kennis en ervaring over preventie en beheersing van ziekten en plagen en hygiënische maatregelen geborgd zijn. Al deze maatregelen samen kunnen een goede basis zijn voor fytosanitaire garanties. Plantum maakt zich sterk voor acceptatie en gebruik van bedrijfsinformatie die, mits onder officieel toezicht van de NPPO, de garantie kunnen zijn voor de afgifte van fytosanitaire certificaten. Dit kan een antwoord zijn op de steeds complexere en gedetailleerde importeisen van derde landen.

Actieve internationale samenwerking

Naast de gevraagde inzet van de Nederlandse overheid op markttoegang werken Plantum en de internationaal georganiseerde bedrijven actief samen met Euroseeds, ISF (International Seed Federation) en nationale associaties wereldwijd aan het in kaart brengen van belemmerende importeisen en een gecoördineerde reactie daar op.

1 Zaden en jonge planten en weefselweek uit tuinbouw en landbouw, exclusief bollen en boomkwekerij, inclusief poot aardappelen

2 bron: Eurostat

3 bron: ISF

4 IPPC: International Plant Protection Convention, zie www.ippc.int